

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Un șir cu litere mărunte pentru întâia oară 30 fil,
pentru a doua și a treia oară câte 20 fil.

Pentru inserate mai mari după înveială.

Reasumare și propuneri

(I. C.) Problema îmbunătățirii sortii materiale a preoților a fost apreată, din puncte deosebite de plecare, în mai multe articole publicate în coloanele acestui ziar...

În cele următoare vom încerca să reasumăm ideile ivite în această chestiune, reținând dintr'însele ce ni se pare bun și înlăturând ce ni se pare unilateral sau greșit. La urmă, pe temeiul acesta, vom face unele propuneri.

Preoțimea românească a avut, cum s'a constatat de atâtea ori, o soartă mizeră. Dimpotrivă, preoțimea altor confesiuni, bucurându-se de felurite privilegii și scutiri, era pusă la adăpost de grijile traiului zilnic, și se putea prin urmare dedica în dragă voie misiunii sale sfinte.

Preotul român, de-alungul veacurilor, își duce traiul sub povara care îl leagă de glie, și-l împedecă de a se ridica spre țintele înalte.

Cărmuitorii țării nu se prea gândeau să iee măsuri de îndreptare în favoarea situației materiale a preoților noștri.

Zadarnice rămân străduințele capilor bisericești de a mijloci dela stăpâniri îmbunătățire pe seama noastră. Astfel preoțimea trebuia să se mărginească la darurile de bună voie ale credincioșilor, la smeritele fărâmituri, destul de nesigure, cum sunt ele până în ziua de astăzi.

Abia pe la anul 1898 s'a milostivit guvernul țării a da preoțimei noastre un mic ajutor, din vistieria statului, sub numirea de *congruă*.

Această regulare a venitelor preoțești s'a făcut dela început greșită, împărțind preoțimea noastră în două

clase de salarizare, în preoți cu *întregire până la 1600 cor.* și preoți cu *întregire până la 800 coroane*, în care sumă sunt socotite: tot filerul stolar și venitul fiecărui petec de pământ.

Prin această împărțire, preoții cu calificare inferioară se simțeau nedreptățiți: căci trebuind să poarte *același* oficiu și *aceleași* greutăți de existență ca ceilalți preoți cu calificare formală mai mare, totuși să nu fie *egal* retribuiți!

În anul 1909 ministrul de culte înzestrează țara, — pe lângă cunoscuta lege școlară, — cu articolul de lege XIII despre întregirea venitelor parohiale. Dar prin acest articol de lege, de fapt nu se îmbunătățesc venitele preoților, ci se micșorează. Bunăoară: Preoți deplin calificați, dacă au avut nenorocul să ocupe o parohie care a fost înainte ocupată de un preot cu întregire de 800 cor., preotul nostru deplin calificat tot numai 800 cor. primește ca venit congruă, condiționând întregirea la 1600 cor. de numărul sufletelor din parohia respectivă și de ajutorul de 400 cor. votat de aceeași parohie, pentru că apoi și statul să mai deie 400 cor., întregindu-se suma la 1600 cor. La urma urmelor preotul nostru se alege cu o întregire de 1200 coroane, deoarece sau statul, sau parohia îi rămâne de comun datoare cu 400 coroane, cari de obicei numai pe hârtie se votează. De aici urmează, că dela 1909 încoace avem nu două, ci trei clase de salarizare: cu 1600, cu 1200 și cu 800 coroane.

Nu după mult timp guvernul țării vine cu un nou proiect de lege despre cvincvenalele preoțimii. Dar totuși împărțirea preoțimei în clase rămâne neschimbată. Preoții cu venite

mai mari primesc cvincvenalii complete, iar cei cu congruă mică primesc câte $\frac{1}{4}$ și câte $\frac{1}{2}$ de cvincvenal.

Se cere neapărat și fără întârziere o aducere la stare dreaptă și mai omenoasă a lucrurilor ce ne privesc.

Trebue să căutăm calea adevărată, prin care vom putea ajunge la ceea ce de mult timp cerem, și nu ni se dă.

Greutățile zilelor nu ne îngăduie să trăim din puținele fărâmituri dela stat și din creștarul dela miruit și botez, din slujbe remunerate cu sume de 20 fileri și 40 fileri.

Să ni se îngăduie a arăta, în cele următoare, factorii dela cari suntem în drept să așteptăm îmbunătățirea dotațiunilor ce ni se cuvin. Acei factori sunt: statul, biserica și comuna politică.

Statul, în primul loc, este chemat a regula din nou dotațiunea preoțimii, întocmai ca a celorlalți slujbași. Aceasta se poate face prin abrogarea articolelor de lege din 1909 și 1913, cât mai vartos prin respectarea articolului XX al legilor din 1848, dându-se bisericii noastre ceea ce este în drept să primească, pentru serviciile aduse prin slujitorii săi, care propagă ordinea și morala între credincioși.

Ne rugăm deci și cerem, ca bisericii noastre să i se facă parte de ajutoare în raport cu numărul sufletelor sale.

Reprezentanța mitropoliei noastre, să fie pătrunsă de convingerea, că preoțimea dorește îndreptarea situației sale materiale prin intervenirea la locuri competente.

Al doilea factor care trebue să

se îngrijească de existența noastră este biserica însăși și poporul pe care îl servim, și de care ne îngrijim.

S'ar, putea oare, ca poporul care a jertfit în anii trecuți pentru ridicarea de clădiri pompoase bisericești și școlare, pentru salarizarea învățătorilor, — să nu fie în stare a jertfi pentru preoțime, pentru factorul hotărâtor în viața bisericească și culturală? Aceasta n'o putem admite.

De aceea suntem de părere și am propune, ca autoritatea bisericească să hotărască prin concluz sinodal, ca fiecare biserică să înființeze de urgență un *fond parohial*, cu o sumă anumită. La acest fond fiecare credincios să contribuie anual cu un arunc progresiv, bunăoară să fie repartizate pe credincioși în 3 clase: 10, 6 și 3 coroane. Din aruncul acesta să se încasseze anual dela 500 coroane în sus la fondul numit «pentru ajutorarea preoților», care să fie administrat de epitropia protopresbiterală, de unde se vor împărți ajutoarele, normate după concluze aduse de autoritatea bisericească, luând de bază contribuțiile din respectivele comune bisericești.

Rămâne acum, ca în sinoadele protopresbiterale să se reguleze stola în raport cu valoarea banilor de azi. Uniformizarea să fie făcută după protopresbiterate, ceea ce cade în competența fiecărui protopresbiter în deosebi.

Deoarece zilele de lucru și ferdelă de grâu și cucuruz sunt retribuite de căpetenie, să se presteze în natură, și numai în caz extrem să fie taxate după prețul care de prezent este în aceeași comună.

Tot aci să fie normat relutul de *cvarțir* pentru preoții fără case parohiale.

FOIȘOARA

Anni Frate...

De Vasile Stoicane

Și dacă treci prin satele cernite
Și stai în drum de vorbă cu bătrânii,
Cu glasul lor tremurător și jalnic,
Îți povestesc necazul săptămânii.

Increzători te ntreabă fiecare,
Că ce se mai aude despre pace?
Tu le șoptești să nu-și piardă nădejdea,
Căci pace în curând se va și face.

Privești tăcut, cu inimă rănită,
Și mâinile, și fața lor amară,
Dar te mângâi că au credință tare,
Că după eamnă vine primăvară.

Și-ți picură avânt și voe bună
Câte-un bătrân mărunț, dară cuminte,
Când îți vorbește tainic, că doar'pacea
Ar fi venit cu drag mai înainte...

Dar'vezi ea vrea să fie tuturoa
Liman și scut și zid de apărare,
Pe toți să-i ocrotească cu iubire
Punând poftelor vecinice hotare.

Tu te desparți de ei și pleci departe,
Acolo unde cheamă datoria,
Și pân'ajungi la cei cari te așteaptă
E gata, frate dragă, poezia.

Idolul

— Povestire de St. O. Iosif și D. Anghel —

Sânt întâmplări miraculoase în viața aceasta, care te pun pe gânduri și trezesc în tine sufletul omului primitiv, și de aici nevoia de o veșnică adorare neexplicabilă.

Un idol își avea de sigur rostul lui în vremile când omul nu-și dă seamă de elementele naturii: lemnul, lutul sau piatra prindea o formă, modelată după puterea și dibăcia mânilor grosolane de pe atunci, spre a comemora un ceas fatal înlăturat. Popoarele sălbatice de odinioară au temut totdeauna focul ori revărsările, pe cei mai mari în talie ca dâșii, ca uriașul mamut sau ursul peșterilor: împotriva lor frica a plâsmuit imagini și chipuri cărora le imprumutau puteri nebiruite, și e probabil că în peșterile de piatră în care trăiau, la lumina nesigură a unui biet foc de găteje, își trudeau mintea lor neguroasă să reducă la proporții minime acel talisman apărător de primejdii pe care să-l poată purta cu dâșii pretutindeni în contra morții ce-i

pâdea sub atâtea înfățișări diferite, în lupta lor grea pentru viață.

Triburile sălbatice de astăzi poartă încă asupra, fie la gât, fie la mâni, astfel de podoabe aducătoare de noroc...

Când idolii s'au năruit, creștinismul a dat crucii puterile lor miraculoase, a ridicat-o pe clopotniți, i-a dat locul de cinste în casa fiecărui, și reducând-o la proporții de giuvaer, a atârnat-o de gâtul tuturor celor ce au îngăduit-o și n'au preferat s'o ducă în spate...

Trebuința veche de a idolatriza ceva, în afară de cruce, însă, încă n'a dispărut în fiște care din noi. Credințele deșarte au făcut pe jucător să păstreze asupra lui cine știe ce monedă găurită: pe cei întorși dela locurile sfinte o fărâmatură de lemn sfânt; pe negustor, o frântură de potcoavă și câte altele, în care să creadă și fără de care să nu îndeplinească nimic decisiv în viață, să nu pornească la drum, să nu înceapă o întreprindere, și să nu se simtă în siguranță nicăiri.

Gândurile astea îmi vin în minte trecând printr'un muzeu arheologic și punându-le în legătură cu o întâmplare miraculoasă, la care am asistat sânt mulți ani acum.

Eram o ceată de prieteni, printre cari și un arheolog pasionat, la o moșie din

județul V., renumită ca stație preistorică, unde s'au găsit multe lucruri care stau astăzi prin vitrinele necercetate ale muzeului nostru din B. După sălășele cu întărituri de lut și nule arse, un cunoscător putea treptat să urmărească viața, să găsească în saț, la țărani, și să reconstitue civilizația străbătută de-alungul vremilor, dela ciocanul de cremene până la inelele și pieptărașele de bronz ce slujau frumoaselor de pe atunci, care desigur pentru ispita bărbaților aveau și ele podoabele lor.

Arheologul nostru avea un plan amănunțit asupra acestor stații și căută să facă un studiu plin de știință asupra Traciilor și așezării lor într-o anumită zonă a țării noastre. Lucrurile acestea nu ne prea interesau pe noi; eram tineri, sburdalnici, bucu-roși de aer liber, de viața ce o trăiam, nepăsători atât de timpurile ce erau să vie, cât și de acele pe cari le înghițise pământul.

Dar cum învățatul nostru era încăpățânat, ca să nu ne întrerupem cheful, într-o zi am luat lăutarii cu noi, cari pe acolo sânt vestiți. Căci în împrejurimile acelei moșii e o colonie întreagă de lăutari, un fel de academie de muzică populară, ai cărei copii învață cetera din tată în fiu, nu lucrează pământul, se împrăstie prin țară, revenind arareori să moară la căminul unde au văzut lumina zăii.

Sunt în deobște cunoscute mizeriile, ce le îndură preoții cari ne-având casă parohială, sunt nevoiați a locui în case necorăspunzătoare, sau apoi sunt siliți a întregi din al lor relut de cvartir de 100 cor., pe care îl primesc dela stat, la suma de 300—400 cor. Legile mai nouă cer pentru orice funcționar locuința în natură, sau bani de cvartir. Deci relutul de cvartir pentru preoți să fie urcat dela stat sau dela biserică la cel puțin 400 coroane.

Al treilea factor care ar trebui să concurgă la ajutorarea preoților, este comuna politică. Căci preotul ca propoveditorul celor bune și susținătorul ordinii morale, contribuie în mod firesc la înaintarea comunei pe teren social și cultural.

Pe temeiul legilor fiecare comună politică a fost obligată a tăia din hotarul comunei un loc anumit care să servească preotului ca eclezie sau grădină parohială.

În diecezele Aradului și Caransebeșului fiecare preot are eclezie dela 30 jug. pământ în sus, pe când în părțile ardelenne cea mai mare eclezie este de 20 jug. pământ, — cele mai multe parohii însă n'au petec de loc ca preotul să-l poată folosi ca grădină de legumi. În timpurile de azi se cere ca fiecare preot să-și aibă gospodăria; altfel cu tot ajutorul dela stat, dimpreună cu stola nu se poate susține, dacă n'are venite câștigate prin *alte* ocupațiuni.

Acești 3 factori, statul, comuna bisericească și comuna politică, pot și trebuie să contribuie în armonie la îmbunătățirea sortii materiale a preoților, dacă nu le lipsește bunăvoința.

Preoțimea astfel pusă la adăpostul grijilor zilnice se va dedica cu trup cu suflet chemării sale.

Nădăjduim că mai marii noștri vor lua în dreaptă considerare cerințele expuse și vor da deslegare norocoasă problemei ce ne preocupă.

Declarația ministrului președinte austriac. În camera din Viena s'a făcut în 23 l. c., din partea prim-ministrului *Seidler*, următoarea declarație:

1. Austro-Ungaria, cum am spus și în ședința din 19 l. c., de fapt nu participă la acțiunea militară, pornită acum de Germania împotriva Rusiei. (Aprobări).

2. Trupele Austro-Ungare nu intră în Ucraina. (Vii aprobări).

3. În sfârșit, cu raport la România, există armistițiu între Austro-Ungaria

Urcați în căruță, cu săpi (cu târnăcoape), cu site pentru a cerne pământul, glumind și cântând, ne-am oprit pe un șes, unde tot soiul de hârburi, de oale și ulcele de lut ars zăceau la suprafața pământului, ca după cine știe ce ospăț întrerupt și sfârșit de goana năprasnică a unor năvălitori.

Odată locul cercetat, cu toată neîncrederea noastră, începurăm să săpăm, sub porunca maestrului, — și asta mai mult ca să-i facem plăcere și să rădem. El însă cerceta, scormonea, vântura, cernea și din când în când alegea din țărâna dată la o parte hârburi, pietre, bucăți informă, cu o vădită mulțumire.

Dela un timp însă, un vânt puternic se stârni și niște nouri mari, ca o caravană grăbită, se arătară în zare. Aerul se răcori brusc și noi ne oprirăm din lucru, socotind că ar fi mai bine să renunțăm la oalele vechi și hârbiute, pentru cele pline de acasă.

Înainte de a svârli sapa de fier, unul dintre noi, scoase atunci din malul deschis un idol mic de lut, ciunt de o mână și de un picior, dar încolo destul de bine păstrat.

Discuții diverse se născură, și cum învățatul nostru afirmă, că figurina aceasta era un idol, înlăturător de primejdii, feri-

și acest stat. Tratatul de pace se încep în zilele cele mai de aproape. — Camera să binevoiască a lua act despre această declarație.

Ciclu de predici

— Câteva gândiri —

(x) Sămănând sămânță bună, vom avea roadă bună.

Cu începerea triodului, adevă în Dumineca din 11/24 Februarie 1918 a vameșului și fariseului, s'a inaugurat în catedrala noastră din Sibiu, prin cuvântarea rostită de Prea Cuviosia Sa, părintele arhimandrit Dr. Eusebiu R. Roșca, *ciclu de predici*, pentru sfântul și marele post al anului curent. Seria se continuă, pe lângă colaborarea celor mai de seamă fețe bisericești, fără deosebire de rang, aflătoare în centrul arhidiecezei transilvane.

Cei ce au primit darul preoției, au luat asupra lor îndatorirea de «*a încălzi darul lui Dumnezeu*», iar aceasta se face mai ales prin predicarea cuvântului divin.

Pildele din evanghelie și din alte cărți sfinte sânt cu adevărat comori de înțelepciune pentru orice ascultător primitor de învățătură.

Aceste pilde își vor ajunge ținta cu atât mai bine, cu cât vor fi răspândite prin cuvântul viu al predicatorului, care va ști să le talmăcească, ținând seamă de trebuințele deosebite ale credincioșilor săi.

Ciclu de predici din catedrală va servi ca exemplu pentru păstori de suflete din parohiile arhidiecezei noastre. De sine înțeles, că acolo unde preotul este păstor vrednic, om serios și muncitor, lucrul va merge ușor; iar în parohia unde lipsesc condițiile acestea, negreșit că exemplul trimis dela Sibiu va fi zădarnic, și porunca Domnului «*mergeți și predicați*», va rămânea și mai departe neimplinită, până când parohia va avea în fruntea sa duhovnicul, care să înțeleagă puterea cuvântului rostit prin mijlocirea predicatorului.

Amvonul este în toată lumea o adevărată școală de educație pentru credincioși.

De aceea, dorința noastră ar fi ca și amvonul românesc să ocupe deplin locul ce i se cade în creșterea morală și religioasă a poporului.

citul descoperitor i l-a cedat răzând, urându-i să-l poarte fericit.

În vremea asta însă cerul se acoperise și o scăpărare vie de fulger, ca dintr'un amnar uriaș, lumină această scenă. Și cum o ploaie piezișă începu brusc, fiecare se aciuă pe unde putu.

Cel din urmă care cedă terenul a fost, firește, pasionatul arheolog. Când văzu însă că-l răsbește furia apei, svârli în fine hârlețul și, luându-și idolul, alergă sub adăpostul unui stejar înalt care lupta singur în câmp, izolat de restul dumbrăvii.

Dar abia ajuns acolo, o lumină mare se făcu și trăsnetul înfășură stejarul ca un foc de artificii, profilându-l pe cer cu ramurile aprinse într'un potop de schinte și frunze spulberate.

Și când toți îl socoteam pierdut, arheologul nostru teafăr, și neatinș, ținând încă idolul miraculos în mână, feși înlăturând perdeaua de fum...

De atunci cred în lucrurile ce mă impresionează și cu care trăiesc; le împrumut virtuți după întâmplări și pășesc cu respect prin sălile vechi din muzee, pe lângă vitrinele în care dorm figurile de lut informă, care au slujit și au înlăturat cine știe ce primejdii și dureri, care astăzi nu mai sânt.

Să nu fie amvon în arhidieceza Transilvaniei, de pe care să nu răsune glasul preotului.

*

Felul muncii îl stăpânește fiecare preot după necesitățile satului. El trebuie să știe ce este cu putință, și ce nu-i.

Lucrul principal e, ca lucrarea să nu se facă pe deasupra, ci stăruitor și temeinic.

Urmând drumul indicat, se va dovedi tot mai mult, că biserica prin preoțimea sa este un așezământ, care contribuie în cea mai mare parte la desăvârșirea vieții omenești. Prin urmare biserica nu este condamnată să dispară, — cum zic unii «*învățați*» din secolul luminilor, — ci ea trebuie să trăiască și să se întărească tot

Mersul războiului

Telegrame oficiale dela biroul de presă al ministrului președinte

Raportul statului nostru major:

Budapesta, 22 Febr. (Of.) Nu s'a produs nici un eveniment deosebit.

Trupele grupului de armate Linsingen au ajuns la Novograd-Volinsc.

Budapesta, 23 Febr. (Of.) Nici un eveniment deosebit.

Trupe germane au ocupat orașul Dubno.

Budapesta, 24 Febr. (Of.) La ost de Brenta s'a zădărnicit un atac neașteptat al italienilor.

Operațiunile grupului de armate al lui Linsingen, în sprijinirea Ucrainei, își urmează cursul intenționat.

Șeful statului major.

Raportul statului major german:

Berlin, 22 Febr. (Marele cartier general). Frontul *vestic*: Pe câteva locuri s'au desfășurat lupte de artilerie și de aruncătoare de mine, precum și de recunoaștere. Lângă calea ferată Ypern-Roulers am atacat o patrulă engleză și am făcut o prizonieră.

În cele din urmă trei zile am împușcat în luptă aeriană și de jos 24 aéro-

mai mult, căci așa cer interesele de viață ale tuturor.

Acest adevăr ni-l mărturisesc oameni mari, oameni de știință geniali, cari stau smeriți în fața misterelor universului, și cari zic, că *știința* nu va putea înlătura nici odată *religia*, ci o va respecta tot mai mult.

Omul cult nu poate găsi nepotrivire între religie și între știință.

Biserica este astfel recunoscută ca factor de prima însemnătate în mersul cultural al omului.

*

Cel ce are ochi de văzut, să vadă; cel ce are urechi de auzit, să audă, și să gândească mereu, că viitorul neamului nostru atâră dela munca desfășurată pe terenele, ce ni le deschidem noi înșine.

plane dușmane și două baloane captive

Frontul *răsăritean*: Grupul de armate ale lui Eichhorn: În Estland am ocupat Hapsalul. Primul regiment estic l-am pus sub comandă germană. În Livonia am pătruns coloanele noastre peste Ronneburg, Volmar și Spandau. Trupele noastre au intrat, între aclamațiile de bucurie ale locuitorilor, în Riezlivta. De aici au străbătut până la Liusin. Am ocupat *Minscul*.

Grupul de armate ale lui Linsingen: Sprijinind lupta de libertate a Ucrainei, am înaintat până la Novograd-Volinsc. Am ajuns în atingere cu detașamente ucrainene. Coloanele noastre se află în marș spre *Dubno*.

Berlin, 23 Febr. (Marele cartier general). Frontul *răsăritean*: Trupele noastre au înaintat mai departe în Estonia spre răsărit. În Livonia am ocupat Valcul. Puterile noastre, care pătrund în Ucraina spre sud de Luț au ajuns la Dubno. Astfel operațiunile își urmează mersul. Numărul prizonierilor se urcă la: 2 generali, 12 coloneli, 433 ofițeri și 8770 soldați.

Pe fronturile celelalte nici o noutate.

Ludendorff.

Din parlament. În ședința din 21 l. c. continuându-se dezbaterile asupra indemnității, au vorbit deputații:

Ludovic *Szilágyi* (din partidul muncii) care se ocupă cu atitudinea partidelor austriace, contrare scopurilor urmărite de națiunea maghiară. Oratorul zice, că Ungaria în războiul actual a dat după fiecare 28 soldați austriaci câte 25 soldați, deși raportul — luând în seamă numărul locuitorilor din Austria și din Ungaria — trebuia să fie 28:21.

Paul *Farkas*, polemizează cu aderenții partidului *Károlyi*; ear *Desider Abraham* respinge acuzele antevorbitorului.

Edmund *Barta* (din partidul guvernului) este de părere, că membrii noi ai partidului nu și-au lăpădat vechile principii sprijinind guvernul. După aceasta expune în cuvântarea sa agitațiile panslave și sud-slave în legătură cu băncile boeme, și mai ales ale institutului *Banka Jivnostenska* din Praga, care face propagandă în Ungaria pentru scopuri naționale boeme.

Hugo *Krolopp* vorbește despre chestiunea alimentării publice și a producției economice.

În ședința din 22 l. c. iau cuvântul, în chestiunea indemnității, deputații *Zoltán Meskó* (disident), care primește proiectul; *Iuliu Vargha* (din partidul muncii) cere să se facă legătură între reforma electorală și statificarea administrației comitatelor. *Andrei Ráth* (partidul independenței) invită guvernul și camera să dea atențiune raporturilor ardelenne; mai vărtos în interesul săcuiilor, să se înființeze un *ministeriu al săcuiilor*, ai cărui membri să-și aibe sediul în Ardeal. Ministrul de agricultură *Béla Serényi* expune amănunțit chestiunile ce aparțin resortului său. În ședința de după amiază au răspuns miniștrii *Popovics* și *Wekerle* la criticele făcute programului guvernamental din partea partidului muncii.

Ziua de Sâmbătă, în 23 l. c., a fost ultima zi în dezbaterile asupra proiectului de indemnitate. Conform regulamentului camerei, fiecare orator în această ședință are drept de a vorbi cel mult o jumătate de oră. Au luat cuvântul deputații *Iánossy*,

Cserny, Eckhardt, Sümegi și contele *Mihail Károlyi*.

După o vorbire mai lungă a ministrului de comerț *Iosif Szerényi*, camera primește proiectul în general și special.

Proxima ședință se stăpânește pe 25 l. c.

La reforma electorală

Am arătat, în numărul din 19 l. c. al ziarului nostru, cuprinsul vorbirii ținute de contele *Ștefan Tisza* în ședința comisiei de 48, alese pentru examinarea proiectului de lege electorală.

Publicăm acum un extras mai lung din această vorbire. Contele *Tisza* a zis următoarele:

Toți cei ce sânt dușmanii țării voiesc să ne aducă binefacerile votului universal. Și în rândurile maghiarilor patrioți se află acum foarte mulți cari au acceptat punctul de vedere al dușmanilor noștri. În străinătate, unde s'a introdus votul universal, acesta a dus la coborârea nivelului parlamentar, căci au ajuns la putere și au rol conducător elemente mai puțin valoroase.

Ce se va alege din poporul maghiar, dacă rolul conducător al maghiarimii va ajunge în mâinile elementelor de mână a doua? Nu-i nici o mângâiere în faptul, că prin noul proiect numărul alegătorilor în toată țara, dela 61.2 procente, se ridică la 61.6 procente. Dar în chestia națională română, vor fi 6 comitate din cele mai expuse; aici din 287,000 bărbați români, 210,000 mii sânt analfabeți. Partea cea mai mare dintr'înșii își vor însuși în timpul cel mai scurt cunoașterea cititului și scrisului, ca să poată dobândi dreptul de vot.

Oratorul arată date statistice, ca să dovedească, că în ținuturile locuite de naționalități, situația pentru maghiari e mult mai defavorabilă, decât pentru naționalități.

Așa în comitatele Arad, Alba inferioară, Hunedoara, Cluj, Solnoc Dobăca, Turda Arieș, alegătorii vor fi în majoritate români în paguba maghiarimii. Acelaș caz va fi în comitatele de nord-est și în tot Ardealul.

Aşa în Ardeal, după noul proiect de lege, numărul alegătorilor maghiari, saşi şi şvabi scade de la 53 la 47 procente.

Apoi se cere pentru soldaţi dreptul de vot. Dar aceasta se face de acei cari au rămas acasă. Eroii de pe front nu sânt însufleţiţi de răsplata asta.

Cu plăcere doresc să merg la graniţa extremă, pe cât îmi permite cunoştinţa. De aceea primesc principiul fundamental al votului universal; doresc însă să se aplice numai măsura justă a acestui principiu.

Dreptul de vot să nu fie legat de absolvirea a 4 clase elementare, ci 6 clase, şi în cazul acesta naţionalităţile vor avea mai puţini alegători. Apoi sânt şi pentru acordarea dreptului de vot la muncitori şi meseriaşi. În ce priveşte lucrătorii agricoli numai aceia să capete drept de vot, cari vreme mai lungă au stat în serviciul cuiva.

Sunt contra dreptului de vot la văduvele eroilor, şi la femeile culte, căci se crează astfel favoruri pentru o singură pătură femeiască, care nu poate fi privită că reprezintă într-adevăr femeia ungară şi mama ungară.

Nu sunt prietinel votului secret, dar trebuie să se facă încercările şi cu acest sistem, însă cu garanţii speciale.

Cei cari cer drept de vot care trece peste aceste hotare, îşi taie creanga de sub picioare, fie ei muncitori, sau burghezi radicali.

Când ei voiesc să atragă masele la vot, vor crea un parlament, care va fi teatrul celor mai mari certe radicale, naţionaliste, confesionale şi de clase.

E în interesul industriei, comerţului şi muncitorimei ungare, de o potrivă, să avem un parlament serios, stând pe un nivel înalt, apărând cu demnitate interesele naţionale, economice şi culturale.

Predică în legătură cu războiul

— La Dumineca fiului răătăcit —

De Iosif Trifa, preot

«Scula-mă-voi şi mă voi duce la tatăl meu»...

Evangelhia de astăzi, a fiului răătăcit, este atât de frumoasă şi plină de învăţături, încât ar fi o mare greşală să n'o cunoască tot omul, adâncindu-o ca pildă bogată de înţeles.

Eată fiii din evanghelie, în casa tatălui lor, trăind liniştiţi şi prisosind în toate.

Deodată unul dintre dâştii se ridică, îşi cere şi îşi primeşte partea de avere.

Ieşind din casa tatălui său, fiul în curând apucă drumul lunecos al petrecerilor, ospetelor şi veselilor şi îşi risipeşte averea ce o luase dela tatăl său. Fiul bun şi cuminte de acasă, îşi schimbă firea şi ajunge o fiinţă risipitoare desfrănată.

Dacă am cerceta purtările noastre în asemenea cu ale fiului pornit pe căi slabe, am afla că mulţi dintre noi îşi risipesc în cele rele darurile şi bunătăţile cu care ne-a înzestrat Tatăl ceresc.

Noi, când ieşim în această lume, primim dela Stăpânul Atot puternic avere mai scumpă ca banii, sau pământul: Să-năntă, mintea, priceperea şi daruri, care sânt avere ce mulţi nu o ştiu preţui, ci o cheltuesc întocmai ca fiul din evanghelie de astăzi.

Desfătărilor şi petrecerilor fiului perdut însă au luat odată sfârşit. Ca la un semn dat încetează veselia şi larma ospetelor, şi eată că fiul risipitor este aruncat departe, în ţară străină, ca păzitor de porci. Din copilul iubit şi desmerdat în casa părintelui său, din fiul ospetelor, eată-l acum căzut la starea de porcar, flămând şi întristat!

Parcă-l vedem cum stă gânditor şi amărât lângă turma lui. Cu jale şi durere în suflet se gândeşte: Ce a fost el odată? Şi ce este acum?

Acolo, în depărtări, parecă zăreşte casa tatălui său, plină de bunătăţi şi de bucurie. Vede servitorimea tatălui său umblând mulţumită de soarta ei. Numai el fiul, departe în ţară străină, moare de foame şi mizerie. Dorul ferbinte se des-teaptă într'insul: de a se întoarce acasă. Şi strigă: «Scula-mă-voi şi mă voi duce la tatăl meu». Se hotărăşte, să se roage de tatăl să-l ierte şi să-l primească între fiii săi.

Ca la un semn dat, răătăcitul se opreşte în loc şi la hotărârea a se întoarce la calea dreaptă, din care se abătuse.

Dar să băgăm de seamă: când se hotără el, să revină la cele bune?

Atunci, când ajunse la rău, la lipsă, la foame. Cât au ţinut petrecerile, fiul din evanghelie nu şi-a adus aminte de tatăl său.

Răul însă şi necazul l-au pus pe gânduri. Răul şi necazul au deschis mintea fiului perdut, să vadă drumul răătăcit, au trezit în el părerea de rău pentru faptele sale, şi dorul după casa tatălui său.

Durerea nespusă a scos din gura fiului perdut vorbe: «Scula-mă-voi şi mă voi duce la tatăl meu». Durerea aceasta l-a mântuit de peire.

Şi acum să lăşăm pe cel ce fusese perdut, să meargă în calea de întoarcere la tatăl său. Noi să asemănăm faptele lui cu purtările şi căile noastre. Cu adevărat, mult se potriveşte întâmplarea aceasta cu ceea ce se petrece zilnic în viaţa d'acum.

Necazul şi întristarea fiului din evanghelie, bunul Dumnezeu ni le trimite, ca să ne oprească, să ne întoarcă din căile rele către cele bune.

Dacă ne gândim la anii de înaintea războiului, cu atât mai vartos ni se potriveşte întâmplarea fiului perdut. Era odată bine şi linişte în lume. Precum însă fiul din evanghelie n'a ştiut preţui binele din casa tatălui său, aşa şi noi n'am ştiut preţui darurile tatălui ceresc. În loc de mulţumită, noi am apucat pe căi lunecoase şi slabe. Oamenii au uitat de Tatăl ceresc şi de grija sufletului. Oamenii căutau mereu des-fătărilor, plăcerile stricacioase şi cuprinzătoare de otrăvă. Cu adevărat, era plină lumea de fii răătăciţi.

Omenirea alerga pe căi greşite. De-aceia trebuia să vină ceva, să o gonească şi să o întoarcă din acest drum.

În calea omenirii ieşi marele necaz al războiului, cu mii de dureri şi suferinţe, trimise dela Dumnezeu ca să deştepte pe oameni la o viaţă mai bună şi mai curată.

Pe fiul din evanghelie de azi foamea şi răul l-au smuls din calea rea. Pe noi miile de întristări şi lipsuri au să ne scoată din cărările greşite.

Am văzut, că fiul perdut mergea înapoi către casa tatălui său. Cu ochii împăenjeniţi de lacrimile părerii de rău cade în genunchi înaintea tatălui său, rugându-l: «Tată, greşit-am la cer şi înaintea ta, iartă-mă!» — Şi, ne spune evanghelia, tatăl l-a iertat, şi ospet de bucurie a făcut pentru fiul, care «perdut a fost, şi s'a aflat».

Eată un tată care iartă pe fiul său răătăcit şi risipitor. Evanghelie vrea să ne înveţe că Dumnezeu este tată bun şi iertător, gata să ne primească întru mila sa. De câteori apucăm pe căi răătăcite, de câte ori greşim şi prin purtările noastre ne-am învrednicit de pedepse, Dumnezeu ca un tată îndurător este gata să ne primească earăşi şi să ne scape de rele.

Dar ne trebuie ceva, ca Tatăl din cer să ne ierte şi să ne primească întru mila sa: ne trebuie acea hotărârea, care a luat-o fiul din evanghelie, când a zis: «Scula-mă-voi şi mă voi duce la tatăl meu». Mari frământări sufleteşti a trebuit să îndure fiul din evanghelie, ca să rostască aceste vorbe...

O singură cale de mântuire avem: Calea aleasă de fiul din evanghelie, calea întoarcerii la tatăl său. De vrem să scăpăm de cumplitele necazuri, cu lacrimi şi păreri de rău trebuie să ne sculăm şi noi din rătăciţi şi păcate şi căzând înaintea Tatălui ceresc să zicem: «Doamne, greşit-am la cer şi înaintea ta, şi nu mai suntem vrednici să ne chemăm fiii tăi, iartă-ne!»

Eată îndemnul bun ale evangheliei de azi!

În asemenea cu fiul perdut şi risipitor, vedem cum omul este aplecăt să-şi risipească averea sufletească şi darurile ce le avem dela Tatăl ceresc. Vedem, cum omul apucă pe căile răătăcite tot mai mult se depărtează de Domnul şi de poruncile lui. Şi iarăşi vedem cum necazul şi lipsa sânt trimise de sus să ne oprească din alunecare, să ne întoarcă la adevăr.

În chipul fiului perdut putem vedea astăzi omenirea. Dumnezeu mustră cu dureri şi întristări, ca s'o întoarcă din pornirile ei în care s'ar pierde cu bună seamă.

Din durerile şi întristările noastre vom putea scăpa prin mijlocul ales de fiul din evanghelie: Prin revenire la Tatăl ceresc.

Dumnezeu nu vrea pierderea noastră, ci aşteaptă dela noi îndreptarea ce a săvârşit-o fiul din evanghelie.

De vom face aşa, El ne va ierta, căci fiii lui sântem, şi El ne este nouă Tată.

Dacă mila, mângăierea şi iertarea cerească întârzie să sosească la noi; dacă suferinţele, durerile noastre încă n'au luat sfârşit, aceasta urmează de acolo, că foarte mulţi şi azi stau nepăsători în reuţă, şi departe de gândul şi hotărârea de revenire.

Fiul din evanghelie, ajuns la rău, degrabă s'a hotărât să se întoarcă la tatăl său. Noi am ajuns zile pline de întristări; pe cei mai mulţi însă durerile zilelor nu i-au putut deştepta din rătăcirii, nu i-au putut

ridica la hotărârea fiului perdut de a se întoarce din rătăcire.

Lumea tot mai e plină de fii răătăciţi. De aceea iertarea, mângăierea Tatălui ceresc întârzie să vie...

Evangelhia de azi ne spune, că întorcându-se către casă fiul răătăcit, de departe l-a zărit tatăl său. Când s'a uitat de aproape şi l-a văzut ostent şi chinuit, i-a fost milă de iel, l-a iertat de greşală şi l-a sărutat cu dor.

Dacă noi, părăsind cărările greşite vom pleca către Tatăl ceresc, ascultând de poruncile lui, El ne va vedea chinuiţi de multe suferinţe, ne va milui, şi ca un Tată iubitor şi iertător ne va şterge durerea din suflet şi lacrimile din ochi. Amin.

Ştiri de pace şi de război

— Un comunicat oficial dela Iaşi. — Curierul rus la Berlin. — Stările ruseşti. —

Agenţia Havas primeşte din Iaşi următoarea ştire oficială:

Înaintarea trupelor germane în Rusia, unde nu întâmpină nici o rezistenţă, a deşteptat profundă îngrijire în cercurile guvernamentale de aici, căci în modul acesta puterile centrale pot să izoleze deplin armata României. În acelaşi timp ameninţările smintite ale organizării revoluţionare române din Odessa, de sub şefia lui Rakovski, au întărit cercurile hotărâtoare române în credinţa, că nu mai au scăpare din situaţia aceasta apăsătoare. În asemenea împrejurări, acţiunea diplomatică a puterilor centrale pentru a silii România să încheie pace separată, nu poate fi zădărniciată, afară de cazul când condiţiile lor vor fi lipsite de măsură.

Curierul rus, care aducea documentul de pace al guvernului dela Petrograd, a sosit în 21 l. c. seara la Berlin.

Documentul, semnat de Lenin şi Troţki, conţine acelaşi text, care se comunicase guvernului german prin telegrafia fără fir.

Până când se vor începe tratative nouă de pace cu Rusia, secretarul de stat Kühlmann voieşte să întrebuinţeze vremea în scopul de a conduce în persoană, din partea Germaniei, tratativele cu România.

Kühlmann a plecat în 21 l. c. peste Viena la Bucureşti.

Veştile oficiale din Rusia sânt cât se poate de nelămurite. După ştiri particulare, acţiunea de înaintare a trupelor victorioase germane, a consternat stăpânirea din Petrograd, care socotea că puterile centrale nu vor relua lupta cu Rusia.

Agenţia Havas anunţă, că guvernul bolşevikian este dispus acum să primească pace sub orice condiţii, numai să-şi poată realiza planurile cu privire la viaţa internă a Rusiei.

Se poate însă, ca maximalişti să cadă dela putere, şi să fie înlocuiţi cu partidul naţional socialist, care se razimă pe ţărănime, şi care dispune de majoritate în adunarea constituantă. Acest partid va avea tăria necesară, să facă pace, în numele Rusiei, cu statele centrale.

NOUTĂŢI

Tinerii dispenzaţi de 18—24 ani, vor fi chemaţi la arme. Ministrul de honvezi a dat poruncă, în urma căreia înceată scutirea dela serviciul militar a tuturor oelor născuţi în anii 1899—1894. Mulţi din aceştia au fost până acum scutiţi din deosebite motive. Cei concediaţi pentru lucrul câmpului întră la 11 Febr. noi la miliţie. Cei născuţi în 1899, 1898 şi 1897 vor fi chemaţi pe 1 Martie nou, iar cei din 1894—1896 pe 3 Aprilie n. Numai cei ocupaţi prin ocne, la trenuri şi în slujba corăbiilor pe Dunăre sau aiurea, vor putea rămânea tot în slujba aceasta. Cei născuţi în 1900 şi asentaţi în anul acesta încă vor fi chemaţi curând. Mai târziu însă se vor da iarăşi concedii pentru lucrul câmpului, şi anume începând dela 8 Aprilie până în 8 Mai nou celor din anii 1899, 1898 şi 1897, iar celor născuţi în 1894—1895—1896 până la 31 Martie. Deci economii cu pământ mai mult, din bună vreme să ceară — pe calea primăriilor — pe fiii lor născuţi în aceşti ani, să fie concediaţi pe acel timp.

Pagubele de război în comitatul Hunedoarei. Pe valea Jiului se plătesc 30 milioane ca despăgubire de război. Lucrătorii de mine sânt mulţumiţi, fiindcă întreprinderile băilor au pus în vedere ajutor extraordinar. După fiecare copil capătă lunar 50 coroane ca adaus familiar.

Episcop nou în Ardeal. Biserica reformată din Ardeal, în locul răposatului Bela Kenessey, a ales episcop cu sediul în Cluj pe Dr. Carol Nagy. Noul episcop, născut în 1868, a studiat la Utrecht şi Marburg teologia şi filozofia. A fost preot în Braşov şi Aiud, mai pe urmă profesor de teologie.

Familia ţarului voieşte să părăsească Rusia. Presa din capitala rusească scrie, că sfatul comisarilor poporului va hotărâ în zilele acestea asupra sorţii familiei ţarului. Mai mulţi membri din familia aceasta s'au adresat consiliului comisarilor prin o scrisoare, unde spun că republica rusească este astăzi cu mult mai solidă decât să se teamă de familia ţarului, care a renunţat la tron. Fostul domnitor voieşte să-şi ducă familia în Anglia sau în Franţa. Consiliul comisarilor şi comitetul executiv, care înlocuieşte parlamentul rusesc vor da poate ţarului şi familiei sale libertatea de a părăsi ţara.

Ce este rada ucrainiană? Rada s'a înfiinţat în 7 Martie 1917 din reprezentanţii organizaţiunilor socialiste, culturale şi profesionale ale Kievului. S'a întregit prin reprezentanţi ai organizaţiilor democratice din întreaga Ucraina. Congresul democraţiei organizate a Ucrainei a trimis din sinul său 120 delegaţi în radă. Congresele militare au trimis asemenea membri. Pe lângă aceasta au fost luate în radă şi consiliile soldaţilor, ţăranilor şi muncitorilor, precum şi reprezentanţi ai naţionalităţilor. Cu totul rada are 809 reprezentanţi.

Bolo paşa a fost osândit la moarte. Din Paris vine ştirea, că Bolo paşa a fost condamnat la moarte de tribunalul din Paris. Complicii săi: Perchere la 3 ani închisoare, iar Cavallini la moarte în contumaciam. Bolo Paşa este victima boalei ivite acum în politica Franţei: Teama de spioni. Bolo paşa trăia la Marseille şi fusese om de afaceri. El a fost învinuit, că a adunat în America bani dela nemţi, dela ambasadorul german Bernsdorff, pentru a face agitaţie de pace în Franţa. Pentru aceea a intrat în legătură cu senatorul francez Humbert, directorul ziarului parivian Le Journal şi cu Caillaux.

Constătuire economică în Berlin. În 20 Febr. s'au terminat pertractările economice din Berlin şi s'a constatat, că puterile centrale, chiar şi fără Ucraina, pot aproviziona poporaţia lor pe anul 1918.

Mulţumită. George Purdea, paroh în Ruhaagriş şi soţia sa Maria n. Micu întru eternizarea memoriei iubitelor lor fice Melania de 6 ani şi Lucreţia de 4 ani, reparate ambele în 2 Ian. n. a. c. pun baza cu 200 cor. la «Fondul Melania şi Lucreţia Purdea» pentru ajutorarea copiilor săraci şi diligenţi cu cărţi şi veşminte. La acest fond au mai contribuit: Jovian Mureşianu, protopop, şi soţia s'a Lucreţia 25 cor. Stefan Aruncutean inv. şi soţia sa Juliana 20 cor. şi Anastasia Micu n. Munteanu, bunica răposatelor, 100 coroane. În numele comitetului parohial exprim cele mai călduroase mulţumiri tuturor contribuitorilor şi cer mângăiere dela Dzeu întristătorilor părinţi. Muierău, la 30 Ian. v. 1918 Gavril Micu, paroh ort rom.

Căsătorie civilă în Turcia. S'a introdus şi în Turcia căsătoria civilă, care trebuie să precedă celei bisericeşti. Poligamia mohamedanilor se susţine şi mai departe; femeia însă are dreptul să pună condiţia la încheierea căsătoriei, că voieşte să rămână unica soţie a bărbatului său. Străinii sânt îndatoraţi, ca şi până acum, în caz de căsătorie, s'o încheie în faţa consulului lor şi să anunţe despre aceasta autorităţile turceşti.

Pentru perfecţionarea tinerilor meseriaşi în străinătate. Absolventul în teologie, domnul Vasile Petrascu, funcţionar la banca «Ardeleana» şi conducător al corului bisericesc din Orăştie, a binevoit a dăruî din onorarul corului de 20 cor. al unei cununii, suma de 5 cor. la Fondul Aurel Vlaicu pentru ajutorarea tinerilor meseriaşi cari se perfecţionează în străinătate. Pentru atenţiunea dată de domnul Vasile Petrascu Reuniunii meseriaşilor noştri sibieni, la ale cărei şedinţe literare, de pe timpuri, d-sa, nu odată, a debutat cu escelentul cor al elevilor seminarului Andreian, îi aduc cele mai sincere mulţumite: Vic. Tordăşianu, prezident.

Film Psylander. În cinematograful Apolo, din Strada Schewis, se reprezintă Marţi şi Miercuri, în 26 şi 27 Februar, drama în 4 acte Panica, în primul rol cu Valdemar Psylander. Se dau şi interesante vederi din război.

„Cassa de păstrare în Mercurea“, societate pe acții.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului «Cassa de păstrare în Mercurea», societate pe acții, sunt convocați la a

XX-a adunare generală ordinară,

care se va ținea **Duminică, în 24 Martie st. n. 1918**, la 11 ore a. m., în localul din Mercurea al institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării, numirea notarului, a doi scrutinători și alegerea a doi verificatori ai procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Aprobarea bilanțului pe 1917, distribuirea profitului curat și votarea absoluturului.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea a doi membri în direcțiune pe 5 ani și unul pe 2 ani.
6. Propunerea direcțiunii referitoare la solvirea dărei și competenței după salare etc.

Intrucât nu va fi de față, respective reprezentat, numărul cerut de acționari la adunarea generală din 24 Martie, în sensul §-ului 20 din statutele societății, adunarea generală se va ține în 21 Martie st. n. 1918, cu aceeași ordine de zi, la timpul și locul indicat.

Domnii acționari, cari voesc să ia parte cu vot decisiv la adunarea generală sunt poftiți, în sensul §-ului 17 din statute, să depună cu 48 ore înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență la cassa societății noastre, sau până la 15 Martie st. n. a. c. la cassa institutelor cari sunt membre la «Solidaritatea», eventual la «Cassa arhidiecezană», în Sibiu.

Miercurea, la 21 Februarie 1918.

(37) 1—1

Direcțiunea.

Activa.

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1917.

Pasiva.

	K	f		K	f
Cassa	27,780	04	Capital societar	300,000	—
Cambii	183,973	50	Fond general de rezervă	77,529	95
Cambii cu acoperire hipotecară	132,664	—	Fond special de rezervă	41,630	87
Imprumuturi hipotecare	57,966	—	Fond de binefaceri	17,639	92
Obligațiuni cu cavenți	72,749	—	Fond de pensuni	20,508	38
Conturi-curente debitoare	88,824	15	Depozite spre fructificare	1,283,837	02
Depuneri proprii	701,024	10	Cont-curentul creditorilor	1,539	37
Efecte	271,570	—	Dividende neridicate	3,308	—
Cvute solvite la centrala băncilor	2,400	—	Diverse conturi creditoare	10,976	53
Depunerile fondului general de rezervă	77,529	95	Interese anticipate pro 1918	4,186	64
Depun. fondului de binefaceri	16,289	92	Profit curat:		
Imprumut din fond de binefaceri	1,350	—	transpus din anul 1916	4,628	84
Depunerile fondului de pensuni	20,508	38	de pe anul 1917	25,201	15
Casa institutului, magazia cu pivnița și alte realități de vânzare	131,429	33			
Mobilier	2,200	—			
după amortizare	400	—			
Diverse conturi debitoare	3,128	30			
	1,790,986	67			

Debit.

Contul Profit și Pierdere.

Credit.

	K	f		K	f
Interese:			Venit transpus din anul 1916	4,628	84
pentru fondul general de rezervă	3,086	72	Interese:		
pentru fondul de binefaceri	706	48	dela cambii	20,451	87
pentru fondul de pensuni	847	71	dela cambii cu acop. hip.	12,204	88
pentru depozite spre fructificare	44,227	52	dela imprumuturi hipotecare	10,249	57
Spese:			dela oblig. cu cavenți	13,404	96
salare și bani de cvartir	7,505	—	dela cont-curent	7,678	40
marce de prezență	420	—	dela depuneri proprii	17,031	56
chirie, imprim., registre, porto etc.	5,279	43	dela efecte	5,353	60
Contribuțiuni:			Chirii	6,931	27
directă, comunală, etc.	7,548	01	Provizțiuni și alte venituri	6,494	08
10%, dare la interese de depozite, fond de binefaceri și pensuni	4,578	17			
Amortizațiuni:					
din mobilier	400	—			
Profit curat:					
transpus din anul 1916	4,628	84			
de pe anul 1917	25,201	15			
	104,429	03			

Mercurea, la 31 Decembrie 1917.

Elie Petrușiu m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

N. Ivan m. p., președinte.
Dr. Schiau m. p.

Avr. S. Pecurariu m. p., vice-președinte.
Ilie Floașiu m. p.
Lăpădatu m. p.

D. Vulcu m. p.
Ioan Popescu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului.

Mercurea, la 21 Februarie 1918.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Dăian m. p.

Dr. Ioan Cupu m. p.

Vasile Mușoiu m. p.

Constantin Pop m. p.,
revizor expert al «Solidarității».

„BRĂDETUL“, institut de credit și economii, societate pe acții în Orlat.

takarék- és hitelintézet, részvénytársaság Orláton.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «BRĂDETUL», societate pe acții, se invită conform §-ului 19 din statutele societății la a

XXIV-a adunare generală ordinară, care se va ține în Orlat, la 22 Martie n. 1918, la 2 ore p. m., în localul institutului.

Program:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1917 și propunerile acesteia.
2. Raportul comitetului de supraveghiere și propunerile acestuia.
3. Deciziune asupra conturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Alegerea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
5. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

Domnii acționari cari, în sensul §-lor 20 și 21 din statutele societății, doresc a participa în persoană ori prin plenipotențiați, sunt poftiți a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului cel mult până la 22 Martie n. a. c. înainte de deschiderea adunării.

Orlat, în 21 Februarie 1918.

(36) 1—1

Direcțiunea.

Meghívó.

A «BRĂDETUL», pénz- és hitelintézet részvénytársaságát részvényes urak az alapszabályok 19. §-a értelmében ezennel meghívotnak

a XXIV-ik rendes közgyűlésre, mely Orláton 1918 évi március hó 22-én d. u. 2 órakor az intézet helyiségében fog megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1917 üzleti évről és ennek indítványai.
2. A felügyelő bizottság jelentése és ennek indítványai.
3. Az évi mérleg és a tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozat hozatala.
4. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése végett 2 részvényesnek megválasztása.
5. Esetleges indítványok az alapszabályok keretében.

Az alapszabályok 20 és 21 §-a értelmében azon részvényes urak, kik ezen közgyűlésen személyesen vagy megbízottaik által részt venni ohajtanak felhívotnak, hogy részvényeiket, esetleg felhatalmazásaikat az intézet pénztáránál legkésőbb a közgyűlés megnyitása előtt március hó 22-ig letenni sziveskedjenek.

Orlát, 1918. évi február hó 21-én.

Az igazgatóság.

Activa—Vagyon

Bilanț pro 1917 — Mérlegszámla 1917 évre.

Pasiva—Teher

	K	f		K	f
Cassa în număr — Pénztári készlet	17,939	90	Capital de acții 500 bucăți à 50 coroane — Részvénytőke 50 dr. à 50 korona	25,000	—
Escont — Váltó kölcsön	37,582	—	Fond de rezervă — Tartalékalap	50,009	—
Imprumuturi pe obligațiuni: Kötvény Kölcsönök			Fond de rezervă special — Külön tartalékalap	38,472	85
a) pe hipotecă — Jelzálogra	50,185	—	Fond de binefacere — Jótékonyalap	11,970	63
b) obligațiuni cu cavenți — Kezesség	89,200	32	Fond de pensune — Nyugdíjalap	7,626	37
Contul curent — Folyószámla	279,721	—	Depuneri spre fructificare — Betétek	393,368	98
Efecte — Értékpapírok	42,921	50	Dividendă neridicată — Fel nem vet osztalék	476	—
Mobilier — Felszerelés	837	01	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	519	56
Casa institutului — Az intézet épülete	7,000	—	Diverse creditor — Különfélék	5,979	22
Anticipațiuni — Előlegek	5,337	77	Profit curat — Tiszta nyereség	7,875	85
Interese restante — Hátralékos kamatok	15,338	96			
	541,289	46			

Esőte—Kiadás

Contul Profit și Pierdere pro 1917. — Nyereség- és veszteség számla 1917 évre.

Intrare—Bevétel.

	K	f		K	f
Interese la dep. spre fructificare — Betéti kamatok	18,067	25	Diverse interese: — Különfélé kamatok:		
Spese administrative: — Kezelési költség:			dela cambii — váltók után	3,254	92
Spese de cancelarie — Irodai költség	1,519	95	dela hipotecă — Jelzálogra	7,325	64
Porto postal — Postadíj	141	87	dela obligațiuni cu cavenți — Kezessékre	11,297	42
Contribuire directă și comitatensă	4,311	48	dela cont curent — Folyó számla	10,331	62
Egyenes adó és megye potadó	1,348	85	dela efecte — Értékpapírok	1,950	—
Arunc comunal și cameră — Községi potadó és kamara	146	01	Interese de întârziere — Késedelmi kamatok	1,394	13
Diversă competență — Különféle illeték	146	01	Provizione — Jutalék	2,773	07
Dare după interesele depunerilor	1,806	73	Competență — Illeték	369	19
Betéti kamatok után	9,274	89			
Salare — Fizetések	2,800	—			
Marce de prezență — Jelenléti díjak	678	—			
Profit curat — Tiszta nyereség	7,875	85			
	38,695	99			

Orlat, la 31 Decembrie 1917. — Orlát 1917. december hó 31-én.

Ludovic Pesamosca m. p. contabil — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. Ioan Stroia m. p.
preș. — elnök.

Dionisie Aaron m. p.
secretar. — titkár.

Alexandru Dregan m. p.

Ioan Hanza m. p.

Ioan Stoia m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat Contul Bilanțului și asemănându-l cu registrele principale și auxiliare l-am aflat corect și în deplină consonanță cu acestea. — Alôlított felügyelő bizottság a jelen Mérleg-számlát a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítván azokkal megegyezőknek és helyesen találta.

Orlat, la 22 Februarie 1918. — Orlát, 1918. február hó 22-én

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Aurel Decei m. p., președinte. — elnök.

Dionisie Dancea m. p.

Coman Gligor m. p.

Ioșif Lissai m. p., revizor expert al «Solidarității». — A «Solidaritatea» szakértő revizora.